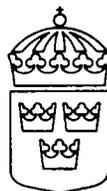

Regeringens proposition

1994/95:165

Ett högskoleverk

Prop.
1994/95:165

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 23 februari 1995

Lena Hjelm-Wallén

Carl Tham
(Utbildningsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I budgetpropositionen (prop. 1994/95:100, bil. 9) har regeringen angivit att den avser att under våren återkomma till riksdagen med förslag som gäller inrättande av en ny myndighet inom högskoleområdet. Kanslersämbetet, Verket för högskoleservice (VHS), Överklagandenämnden för högskolan, Högskolans avskiljandenämnd, Rådet för grundläggande högskoleutbildning och Rådet för forskning om universitet och högskolor berörs av förändringen. I denna proposition föreslås att ett högskoleverk inrättas den 1 juli 1995. Högskoleverket föreslås överta de uppgifter som i dag Kanslersämbetet och Rådet för grundläggande högskoleutbildning har. Dessa myndigheter föreslås läggas ned med utgången av juni 1995. Vidare föreslås verket överta de myndighetsuppgifter som åvilar VHS. De serviceuppgifter gentemot högskolorna som åvilar VHS, dvs. medverkan vid antagning av studerande, upphandling, juridisk service samt AU/ADB-service, föreslås så snart det är tekniskt möjligt överföras till ett statligt helägt bolag med högskolorna som företrädare för staten. Intill dess behålls VHS med enbart serviceuppgifter. De båda nämnderna föreslås kanslimässigt samordnas med Högskoleverket. Rådet för forskning om universitet och högskolor behålls t.o.m. budgetåret 1997 varefter verksamheten inordnas i forskningsrådsorganisationen. I propositionen läggs även fram förslag om anslag till berörda myndigheter för budgetåret 1995/96.

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Lagtext	4
2.1	Förslag till lag om ändring i högskolelagen (1992:1434)	4
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina	5
2.3	Förslag till lag om ändring i skollagen (1985:1100) ..	6
3	Ärendet och dess beredning	8
4	En förändrad central myndighetsstruktur inom högskoleområdet	9
4.1	Bakgrund och regeringens förslag	9
4.2	Samlad hantering av närliggande verksamheter	14
4.3	Mer renodlade roller	14
4.4	Nationell förvaltningsnivå	16
4.5	Högskoleverket	18
4.5.1	Uppföljning och utvärdering	18
4.5.2	Tillsyn	20
4.5.3	Bevakning, analyser, utredningar	21
4.5.4	Prövning av kvalitet och examensrätt	21
4.5.5	Internationella frågor	24
4.5.6	Information	25
4.5.7	Medelsfördelning	25
4.5.8	Samordning	26
4.5.9	Chefsutveckling m.m.	26
4.5.10	Högskoleprovet	26
4.5.11	Övrigt	26
4.5.12	Årlig rapport m.m.	27
4.5.13	Ledningsform för Högskoleverket	27
4.6	Överklagande m.m.	27
5	Övergångsfrågor	28
6	Anslagsfrågor för budgetåret 1995/96	29
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 23 februari 1995	33

Regeringen föreslår att riksdagen

1. antar regeringens förslag till lag om ändring i högskolelagen (1992:1434),
2. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina,
3. antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (1985:1100),
4. godkänner att ett högskoleverk inrättas den 1 juli 1995,
5. godkänner att ett statligt helägt servicebolag med högskolorna som företrädare för staten bildas enligt senare beslut av regeringen,
6. godkänner att Verket för högskoleservice ombildas till en uppdragsmyndighet den 1 juli 1995,
7. bemyndigar regeringen att besluta om nedläggning av Verket för högskoleservice,
8. godkänner att Kanslersämbetet och Rådet för grundläggande högskoleutbildning läggs ned med utgången av juni 1995,
9. till *Högskoleverket* för budgetåret 1995/96 under åttonde huvudtiteln anvisar ett ramanslag på 240 000 000 kronor,
10. till *Verket för högskoleservice, uppdragsverksamhet*, för budgetåret 1995/96 under åttonde huvudtiteln anvisar ett anslag på 1 000 kronor,
11. till *Rådet för forskning om universitet och högskolor* för budgetåret 1995/96 under åttonde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag på 12 149 000 kronor.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i högskolelagen (1992:1434)

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 11 § högskolelagen skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

11 §

Regeringen föreskriver vilka examina som får avläggas vid högskolorna.

Regeringen föreskriver vilka examina som får avläggas. *Högskoleverket beslutar om vid vilka högskolor dessa examina får avläggas. Regeringen föreskriver dock om vilka examina som får avläggas vid Sveriges lantbruksuniversitet.*

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1995.

2. De föreskrifter om vid vilka högskolor, med undantag av Sveriges lantbruksuniversitet, en viss examen får avläggas som regeringen har meddelat före ikraftträdandet och som träder i kraft senast den 1 juli 1995 skall fortsätta att gälla till dess Högskoleverket beslutar om något annat.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina

Prop. 1994/95:165

Härigenom föreskrivs att 6 och 7 §§ lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Tillstånd att utfärda examina lämnas av regeringen.

Innan beslut fattas i tillståndsfrågor skall yttrande *inhämtas* från *Kanslersämbetet*.

Innan beslut fattas i tillståndsfrågor skall yttrande *begäras in* från *Högskoleverket*.

7 §

Ett tillstånd att utfärda examina får återkallas, om de krav som uppställs i 2 eller 3 § inte är uppfyllda. Detsamma gäller om sådana villkor som har ställts upp med stöd av 4 § inte iakttas eller om utbildningsanordnaren inte iakttar sin skyldighet enligt 5 § att medverka i uppföljning och utvärdering av utbildningen.

Beslut om återkallelse av tillstånd fattas av regeringen efter framställning av *Kanslersämbetet*. Innan *Kanslersämbetet* gör en sådan framställning skall utbildningsanordnaren ha *givits* tillfälle till rättelse.

Beslut om återkallelse av tillstånd fattas av regeringen efter framställning av *Högskoleverket*. Innan *Högskoleverket* gör en sådan framställning skall utbildningsanordnaren ha *getts* tillfälle till rättelse.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1995.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 4 och 4 a §§ skollagen (1985:1100)¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

2 kap.

4 §²

För att få anställas som lärare i det offentliga skolväsendet utan tidsbegränsning skall den sökande dels behärska svenska språket, om det inte finns synnerliga skäl att medge annat, dels ha nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller beträffande det offentliga skolväsendet, särskilt de föreskrifter som anger målen för utbildningen, dels också uppfylla ett av följande krav:

1. Sökanden har genomgått svensk lärarutbildning med huvudsaklig inriktning mot den undervisning anställningen avser eller en därmed jämförbar lärarutbildning i ett annat nordiskt land eller ett annat land som tillhör Europeiska frihandelssammanslutningen eller Europeiska gemenskaperna.

2. Sökanden har genomgått annan högskoleutbildning som av Verket för högskoleservice förklarats i huvudsak motsvara sådan lärarutbildning som avses under 1.

Om det saknas sökande som uppfyller kraven enligt 1 eller 2, men det finns särskilda skäl att anställa någon av de sökande utan tidsbegränsning, får sådan anställning ändå komma till stånd, ifall den sökande har motsvarande kompetens för den undervisning som anställningen avser och det dessutom finns skäl att anta att sökanden är lämpad att sköta undervisningen.

4 a §³

Beslut av Verket för högskoleservice i ärenden som avses i 4 § första stycket 2 får inte överklagas.

1. Sökanden har genomgått svensk lärarutbildning med huvudsaklig inriktning mot den undervisning anställningen avser eller en därmed jämförbar lärarutbildning i ett annat nordiskt land eller ett annat land som tillhör Europeiska frihandelssammanslutningen eller Europeiska unionen.

2. Sökanden har genomgått annan högskoleutbildning som av Högskoleverket förklarats i huvudsak motsvara sådan lärarutbildning som avses under 1.

Beslut av Högskoleverket i ärenden som avses i 4 § första stycket 2 får inte överklagas.

¹ Lagen omtryckt 1991:1111.

² Senaste lydelse 1993:326.

³ Senaste lydelse 1994:152.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1995.
  2. En sådan förklaring som Verket för högskoleservice lämnat enligt 2 kap. 4 § första stycket 2 i dess äldre lydelse skall gälla också efter ikraftträdandet.

Verket för högskoleservice (VHS) har bl.a. i sin fördjupade anslagsframställning för budgetåren 1994/95 och 1995/96 påtalat de problem som varit förenade med verkets dubbla roll att ha uppgifter för regeringen och riksdagen å ena sidan (myndighetsuppgifter) och uppdrag från universitet och högskolor å andra sidan (serviceuppgifter). Mot bakgrund härav uppdrog regeringen åt VHS den 2 juni 1994 att i samverkan med Svenska Akademiska Rektorskonferensen (SAR) och De Nya Högskolornas Rektorskonvent (NHR) göra en förstudie rörande förutsättningarna för förändrade styrformer m.m. av VHS service till universitet och högskolor. I en rapport som redovisades till regeringen i september 1994 föreslogs en ny organisation för VHS serviceuppgifter.

Genom regeringsbeslut den 22 december 1993 tillkallades en särskild utredare med uppgift att göra en uppföljning av 1993 års universitets- och högskolereform (dir. 1993:143). Utredarens (RUT 93) uppgift är att studera hur den nya friheten och det ökade ansvaret som kännetecknar reformen utnyttjats av universiteten och högskolorna under treårsperioden 1993/94–1995/96.

Genom tilläggsdirektiv den 27 oktober 1994 uppdrog regeringen åt den nyss nämnde utredaren att analysera myndighetsstrukturen inom universitets- och högskolesektorn. I tilläggsdirektiven framhölls att förändringarna inom högskoleområdet medfört en rad problem både för de studerande och för universiteten och högskolorna. I uppdraget ingick bl.a. att pröva om ytterligare uppgifter kan delegeras från regeringen till myndighetsnivån och över huvud taget vilka uppgifter som bör fullgöras av en central myndighet.

Med anledning av de nämnda tilläggsdirektiven till RUT 93 anmälde regeringen i budgetpropositionen (prop. 1994/95:100, bil. 9, s. 110) sin avsikt att under våren återkomma till riksdagen med förslag som gäller inrättande av en ny myndighet inom högskoleområdet. Regeringen föreslog i avvaktan därpå oförändrade anslag till Kanslersämbetet, Verket för högskoleservice, Överklagandenämnden för högskolan, Rådet för grundläggande högskoleutbildning samt Rådet för forskning om universitet och högskolor.

RUT 93 överlämnade den 13 januari 1995 betänkandet (SOU 1994:153) Ett nytt högskoleverk. Betänkandet har remissbehandlats. En sammanställning av remissynpunkterna kan erhållas från Utbildningsdepartementet (dnr U95/80/UH).

I en skrivelse till regeringen har Svenska Akademiska Rektorskonferensen och Nya Högskolornas Rektorskonvent hemställt att regeringen medger att serviceuppgifter för högskolorna avseende samordnad antagning, upphandling, juridisk service samt service i fråga om ADB och administrativ utveckling får bedrivas i form av ett statligt helägt servicebolag (aktiebolag). Universitet och högskolor skall därvid företräda staten som ägare. Bolaget skall inte anförtros myndighetsutövning. I skrivelsen nämns även att de båda rektorsorganisationerna har enats om att bilda ett gemensamt förbund, Svenska Högskoleförbundet (SHF).

4 En förändrad central myndighetsstruktur inom högskoleområdet

4.1 Bakgrund och regeringens förslag

Genom 1993 års universitets- och högskolereform gavs universiteten och högskolorna stor frihet bl.a. när det gäller studieorganisation, utbildningsutbud, antagning av studenter och disposition av resurser. En ny examensordning och ett nytt resurstilldelningssystem infördes. Den ökade friheten skall stimulera till nytänkande, kvalitet och effektivt utnyttjande av resurser. Inom vida ramar har universiteten och högskolorna inte bara en rätt att besluta om utbildningsutbudet utan också skyldighet att genom en ständig pågående omprioritering förnya och utveckla den utbildning som erbjuds.

Den ordning som infördes för universitet och högskolor harmonierar med det styrsystem som generellt gäller för statliga myndigheter. Mål och uppdrag etc. ges i myndighetsinstruktioner och regleringsbrev av regeringen. Myndigheterna svarar för sin verksamhet och dess utveckling inför regeringen i årsredovisningar, anslagsframställningar och, i förekommande fall, särskilda rapporter.

Den centrala myndighetsstruktur som infördes i samband med 1993 års reform utformades så att högskolorna blev direkt underställda regeringen.

Med hänvisning till de krav som en från staten mer fristående högskola ställer presenterade regeringen under hösten 1991 förslag till riksdagen om förändringar av den centrala myndighetsstrukturen inom högskolesektorn (prop. 1991/92:76). Universitets- och högskoleämbetet (UHÄ) och Utrustningsnämnden för universitet och högskolor (UUH) lades ned med utgången av juni 1992. Två nya myndigheter bildades den 1 juli 1992: Verket för högskoleservice (VHS) och ett utvärderingssekretariat som senare fick namnet Kanslersämbetet.

VHS har till huvudsaklig uppgift att i enlighet med de uppdrag som lämnas av regeringen samt av universitet och högskolor

- svara för information i samhället om verksamheten vid universitet och högskolor
- stimulera intresset för högre utbildning och forskning
- svara för administrativ utveckling
- biträda universitet och högskolor med juridisk rådgivning och service.

Verket skall vidare följa den internationella utvecklingen inom högskoleområdet och främja det internationella utbytet.

Verket skall också på uppdrag av universitet och högskolor samt andra myndigheter och inrättningar som har anknytning till verksamheten vid universitetet och högskolor ha hand om utrustningsplanering och upphandling mot betalning. Verket får också lämna samma tjänster till andra

myndigheter och inrättningar. Vidare får verket, om det är ändamålsenligt, ingå avropsavtal och liknande avtal utan särskilt uppdrag. Regeringen bestämmer särskilt om verkets utrustningsplanering och upphandling i vissa fall.

Verket får utföra andra uppdrag till universitet och högskolor samt åt andra inrättningar som har anknytning till verksamheten vid universitet och högskolor eller bedriver liknande verksamhet.

VHS skall särskilt

1. på uppdrag av universitet och högskolor biträda vid antagning av studenter,
2. fullgöra förmedlande och koordinerande uppgifter för internationellt utbildningssamarbete enligt regeringens bestämmande,
3. svara för bedömningen av utbildningar vid utländska universitet och högskolor enligt vad som är särskilt föreskrivet,
4. svara för insamling, bearbetning och sammanställning av data om universitet och högskolor i samarbete med dem.

Kanslersämbetet har till uppgift att granska och främja kvaliteten i verksamheten vid universitetet och högskolor. Ämbetet skall härvid

1. besluta om utvärderingar av verksamheten vid universitet och högskolor, begära resurser för dessa samt svara för beställningar av sådana utvärderingar,
2. sammanfatta och publicera resultaten av utförda utvärderingar samt följa upp de åtgärder som universitet och högskolor vidtar med anledning av dessa,
3. främja utvecklingen av system för att bedöma och säkra kvaliteten i verksamheten vid universitet och högskolor,
4. stimulera universitet och högskolor att genomföra egna utvärderingar och bedöma de interna kvalitetssäkrings- och utvärderingssystem som universiteten och högskolorna utvecklar, samt i övrigt följa upp deras kvalitetssäkringsarbete,
5. pröva förutsättningarna för universitetets och högskolors rätt att utfärda examina på olika nivåer, och
6. följa den internationella utvecklingen inom sitt verksamhetsområde.

Kanslersämbetets verksamhet omfattar dels universitet och högskolor med offentlig huvudman, dels sådana utbildningar med enskild huvudman som regeringen erkänt som högskolemässiga och vilkas huvudman enligt författning eller avtal skall medverka i uppföljningar och utvärderingar av utbildningen.

Den 1 juli 1992 inrättades även Rådet för forskning om universitet och högskolor och Rådet för grundläggande högskoleutbildning. Det förstnämnda rådet har till uppgift att främja och stödja forskning och utvecklingsarbete rörande universitet och högskolor och särskilt bl.a. fördela medel för forskning och utvecklingsarbete. Det sistnämnda rådet har till uppgift att främja och stödja insatser för att utveckla den grundläggande högskoleutbildningens kvalitet och pedagogiska förnyelse.

Vidare ombildades dåvarande Besvärnämnden för högskoleutbildning till Överklagandenämnden för högskolan med uppgift att svara för samtliga besvärärenden inom högskolan. Sedan tidigare fanns Högskolans

Regeringens förslag: Den 1 juli 1995 inrättas en ny myndighet, **Högskoleverket**. Dess uppgift skall vara att svara för vad som – utifrån de gällande principerna för styrning av högskolesystemet – är *nationella intressen*. Uppgifterna skall svara mot behov eller intressen hos statsmakterna eller centrala myndigheter och organ. De skall också grundas på att statsmakterna har ett ansvar för att allmänhetens och enskilda individers behov, intressen och rättigheter blir tillgodosedda. Den frihet universitet och högskolor fått genom 1993 års reform skall inte påverkas av den förändring som nu föreslås. Högskoleverkets uppgifter blir följande:

1. att genom utvärdering, uppföljning och analys ta fram underlag för statsmakternas bedömningar och beslut,
2. att på uppdrag av regeringen medverka i förverkligandet av statsmakternas beslut,
3. att främja rättssäkerheten genom att utöva tillsyn över att verksamheten vid högskolorna bedrivs i överensstämmelse med de regler och riktlinjer som lagts fast,
4. att bevaka och ta tillvara sektorns intressen i kontakter och samarbete med företrädare för andra samhällssektorer,
5. att på uppdrag av regeringen i särskilda fall fatta beslut eller utfärda föreskrifter,
6. att svara för kvalitetsbedömning av utbildningar, besluta om offentliga högskolors rätt att utfärda examina samt stödja utvecklingen med avseende på kvalitet och pedagogik,
7. att befrämja förnyelse och utvecklingsarbete inom högskolan i syfte att åstadkomma en ständig kvalitets- och effektivitetshöjning,
8. att vara ett informations- och serviceorgan vad gäller internationella kontakter bl.a. som nationellt organ för högskoledelarna av olika utbildningsprogram inom EU,
9. att betjäna allmänheten och enskilda individer inom områden som förutsätter nationell överblick eller samordning och
10. att utföra de uppgifter i övrigt som regeringen bestämmer.

Ansvar för att på uppdrag ombesörja VHS nuvarande serviceuppgifter, dvs. antagning av studerande, upphandling, juridisk service och AU/ADB-service, skall snarast möjligt föras över till ett statligt helägt bolag, med högskolorna som företrädare för staten. I avvaktan på att detta kan ske skall VHS roll renodlas till att avse enbart serviceuppgifterna.

Kanslersämbetet och Rådet för grundläggande högskoleutbildning läggs ned med utgången av juni 1995.

Överklagandenämnden för högskolan och Högskolans avskiljandenumyndighet behålls som egna myndigheter. Högskoleverket skall svara för nämndernas kansliresurser.

Forskningen om högskolan skall i enlighet med regeringens förslag i budgetproposition 1995 efter en övergångstid t.o.m. den 31 december 1997 bekostas inom den generella forskningsrådsorganisationen. **Rådet för forskning om universitet och högskolor** bibehålls till nämnda tidpunkt.

Utredningens förslag: Samma som regeringens. Utredningen har dock inte föreslagit något ansvar för Högskoleverket i fråga om utveckling av kvalitet och pedagogik inom den grundläggande utbildningen utan har föreslagit att en särskild myndighet, Rådet för kvalitetsutveckling i högskolan, inrättas för i vart fall en treårsperiod. Den föreslår också att Högskoleverket skall ha ett ansvar för att stödja forskningen om universitet och högskolor.

Remissinstanserna: En i stort sett enig remissopinion tillstyrker inrättandet av en ny central myndighet inom högskoleområdet med främsta uppgift att vara stabsorgan åt regeringskansliet. Vidare instämmer man i utredningens beskrivning av problemen för Verket för högskole-service att betjäna både högskolorna med service och regeringen med vissa myndighetsuppgifter. Den oklara ansvarsfördelningen har skapat osäkerhet i systemet.

Samtliga remissinstanser delar utredningens synsätt att ansvaret för uppföljning och utvärdering bör vara samlat för att ge en helhetsbild av högskolans kvantitativa och kvalitativa utveckling. En stor majoritet ställer sig positiva till konstruktionen av den nya myndigheten och att den kommer att få en mer samlade kompetens i högskolefrågor. En samordning anses också leda till effektivare resursutnyttjande.

Företrädarna för högskolorna är positiva till förslaget att föra över de mer servicebetonade uppgifterna till en av staten genom universitet och högskolor ägd organisation. Det finns dock olika meningar om var gränsen går för vilka uppgifter som kan definieras som serviceuppgifter, och många instanser efterlyser ytterligare överväganden som kan leda till att ytterligare uppgifter kan föras över till samverkansorganisationen. KTH anser t.ex. att den uppdelning som framläggs i utredningen mellan myndighetsuppgifter och serviceuppgifter ej är genomförbar. Frågor av nationellt intresse för och service till högskolorna är av den karaktären att de bör förekomma inom både myndigheten och den nya serviceorganisationen.

Däremot delar Sveriges Förenade Studentkårer (SFS) inte utredningens uppfattning när det gäller vilka frågor som kan föras över till en högskoleägd serviceorganisation. SFS finner det uppenbart att högskolornas intresse i många fall inte sammanfaller med allmänna intressen och studentintressen.

Flera universitet och högskolor tar upp gränsdragningen mellan uppföljning och tillsyn.

Förslaget att den nya myndigheten skall ges i uppgift att besluta om högskolornas examensrätt möts av blandad reaktion från remissinstanserna. Flertalet tillstyrker förslaget och ser det också som naturligt att myndigheten beslutar om inrättande av professurer vid högskolor utan fakulteter. VHS, Uppsala universitet, Göteborgs universitet, högskolorna i Karlstad, Skövde och Örebro samt Idrottshögskolan anser att beslut om examensrätt är en fråga som kan få politiska implikationer och därför bör ligga på politisk nivå.

Universiteten och högskolorna betonar att resurserna till högskolorna skall fördelas via respektive högskolas anslag i ett sammanhang, så att planeringsförutsättningarna inte rubbas. Endast i undantagsfall bör särskilda medel fördelas till speciella ändamål och då lämpligen av myndigheten efter regeringens anvisningar.

När det gäller den mer kontrollerande funktion som den nya myndigheten föreslås få finns det flera olika meningar. Universiteten och högskolorna betonar i sina svar vikten av att grundstrukturen i 1993 års högskoloreform bevaras och att den nya myndigheten inte blir en nivå mellan statsmakterna och högskolorna. Särskilt framhålls vikten av att den direkta kanalen mellan högskolorna och regeringskansliet när det gäller anslagsframställningarna och den budgetdialog som utvecklats de senaste åren inte förändras. Samtidigt finns det också en viss acceptans för att en instans tillser att de regler för högskolornas verksamhet, som lagts fast från statsmakternas sida följs, och att denna tillsynsuppgift bör åvila en central myndighet med särskild kunskap om högskolorna. Enligt Uppsala universitet är naturligt att statsmakterna önskar utöva kontroll av myndigheternas verksamhet och i egenskap av regeringens expertorgan är det också naturligt att den nya myndigheten får en kontrollerande funktion men vill också framhålla att det är nödvändigt att dess arbetsuppgifter och arbetssätt klart definieras och att arbetsfördelningen mellan myndigheten och RRV blir tydlig.

Mest positiv till att den nya myndigheten får tillsynsuppgifter är SFS som har sett avsaknaden av tillsyn över det regelverk genom vilket statsmakterna styr högskolorna mot mål av nationellt intresse, som kanske allvarligaste bristen i dagens myndighetsstruktur. I en särskild skrivelse till regeringen framhåller SFS att avregleringen av högskolan ledde till rättsäkerhetsförluster för studenterna och doktoranderna och föreslår i sin skrivelse att initiativ tas till en översyn av studenternas situation ur rättssäkerhetsperspektiv.

Remissinstanserna är eniga med utredningen om att det nya verket skall förses med tillräckliga resurser för att självständigt kunna fullgöra bevaknings- och utredninguppgifter. Utredningens ställningstagande att det vid nedläggningen av UHÅ uppstod ett visst tomrum när det gäller dessa uppgifter delas i allmänhet. Det saknas samlad kompetens och resurser för att ta fram ett samlat underlag för statsmakternas beslut rörande universitet och högskolor. Det finns ett stort värde i att analyser och utredningar företas inom ramen för en central myndighet i stället för inom regeringskansliet, inte minst med hänsyn till det allmänna intresset av en fri debatt

innan politiska ställningstaganden görs. Lunds universitet anför t.ex. att avsaknaden av en lämplig central myndighet och ovilja eller oförmåga att följa upp den principiella decentraliseringsideologin har sammantaget lett till en betydande central styrning av arbetet inom högskolan.

Det finns en klart dominerande opinion bland remissinstanserna för att stöd till utveckling av kvalitet och pedagogik för den grundläggande utbildningen på central nivå bör vara en uppgift för Högskoleverket. Vidare stöder remissopinionen utredningens förslag att verket skall ha i uppgift att stödja forskning om universitet och högskolor.

Endast två remissinstanser avstyrker helt en ny myndighet och förespråkar ett bibehållande av Kanslersämbetet, med en viss förstärkning. Dessa är Högskolan i Karlskrona/Ronneby och Mälardalens högskola. Kanslersämbetet å sin sida förordar en uppdelning av de nationella myndighetsuppgifterna på två organisationer eller myndigheter med klara och tydliga målsättningar. Innehållet hos den ena av dessa bör innefatta långsiktiga verksamhetsstrategiska funktioner inklusive utvärderings-, uppföljnings-, utvecklings- och utredningsuppgifter av kvalitetshöjande karaktär. Den andra myndigheten bör bl.a. ha operativa uppgifter av juridisk-administrativ karaktär och nationella serviceuppgifter.

Skälen för regeringens förslag:

4.2 Samlad hantering av närliggande verksamheter

Det är enligt regeringens mening viktigt att undanröja splittringen i den nuvarande organisationen. Ett tydligt exempel på splittring är att Kanslersämbetet har ansvar för utvärdering medan allmän uppföljning åvilar VHS. Det är också en nackdel att huvuddelen av det centrala stödet till kvalitets- och pedagogisk utveckling inte kan utformas i anslutning till arbetet med utvärdering och uppföljning. Det bör vara möjligt för verksamheter, som har ett starkt samband, att samverka med och stödja varandra. Att det kan krävas olika kompetenser och eventuellt skilda beslutsordningar för olika verksamheter hindrar inte att verksamheterna bedrivs inom en och samma myndighet. Självfallet bör den interna organisationen vid myndigheten utformas med hänsyn till de skilda kraven. Dessutom är det viktigt att så mycket som möjligt samla och ta till vara både personella och andra resurser som kan utnyttjas för uppgifter inom olika verksamhetsgrenar. Inom Högskoleverket skapas bättre förutsättningar för en allsidig behandling av frågor.

4.3 Mer renodlade roller

Den centrala organisationen bör göras mer effektiv genom att å ena sidan myndighetsuppgifter och å andra sidan uppgifter som till största delen utgör service till högskolorna inte hanteras inom samma organ. Om högskolorna dessutom själva tar ett större ansvar för en gemensam serviceorganisation förbättras möjligheterna till en rationell hantering. Ett arbete med denna inriktning har inletts av högskolorna i avsikt att bedriva

verksamheten inom ett statligt helägt servicebolag. Regeringen anser att serviceuppgifterna kan överföras till ett bolag om alla tekniska, ekonomiska och personella förutsättningar föreligger. Slutlig ställning till bolaget kan tas först sedan ett tillräckligt underlag redovisats för regeringen. Regeringen återkommer i det följande till denna fråga (avsnitt 5). Det bör observeras att några förvaltningsuppgifter inte skall lämnas över till bolaget. Högskolorna kommer således även i fortsättningen att svara för beslut i t.ex. tillträdesfrågor. Intill dess bolaget kan börja arbeta med servicefrågorna behöver en fortsatt serviceverksamhet i myndighetsform finnas. Regeringen anser det var mest praktiskt att VHS intill dess får fortsätta att fungera som en ren servicemyndighet. Regeringen behöver ett bemyndigande av riksdagen att fatta beslut om övergången till bolagsform så snart alla förutsättningar föreligger.

Regeringen har i budgetpropositionen (prop. 1994/95:100, bil. 9, s. 83) erinrat om att den ökade självständighet som universitet och högskolor fått medför ett ansvar också för kvaliteten i verksamheten. Det yttersta ansvaret för kvaliteten och kvalitetsarbetet ligger hos styrelse och rektor. Kvalitetsarbetet måste genomsyra hela verksamheten.

Eftersom arbetet med att stödja utvecklingen i kvalitativt och pedagogiskt avseende är en självklar del av högskolans egen verksamhet, är en omprövning av de centrala insatserna för att stödja sådan verksamhet nu motiverad. Genom Kanslersämbetets och Rådets för grundläggande högskoleutbildning insatser har verksamheten också blivit etablerad. Härvidlag kan också Svenska Högskoleförbundet eventuellt spela en roll. Det redovisade synsättet ligger bakom det förslag till besparing av 35 miljoner kronor budgetåret 1998 på Rådet för grundläggande högskoleutbildning som regeringen lagt fram i 1995 års budgetproposition (prop. 1994/95:100, bil. 9, s. 85 f.).

Regeringen anser att den kvalitativa och pedagogiska utvecklingen är av så central betydelse för den grundläggande högskoleutbildningen i sig och för dess ställning inom högskolan som helhet att ett centralt stöd behövs även fortsättningsvis. Detta bör – utifrån de erfarenheter som uppföljningen och utvärderingen ger – ankomma på Högskoleverket. Budgetåren 1995/96 och 1997 blir en övergångstid under vilken de nationella insatserna bibehålls på nuvarande nivå. Även därefter kommer resurser för ifrågavarande ändamål att finnas inom ramen för de medel som tilldelas Högskoleverket.

Regeringen har i 1995 års budgetproposition (prop. 1994/95:100, bil. 9, s. 268) föreslagit att den verksamhet som finansieras av Rådet för forskning om universitet och högskolor fr.o.m. budgetåret 1998 skall tillgodoses genom stöd från forskningsorgan som finansierar forskning av liknande slag. Verksamheten skall därvid vägas mot andra angelägna ändamål inom berörda forskningsområden. Förslaget innebär en besparing om 8 miljoner kronor på rådets nuvarande medel. Även om det – som utredningen har påpekat – finns samband mellan forskningen om universitet och högskolor och utvärderings- och uppföljningsverksamheten bör enligt regeringens mening ansvar för stöd till forskningsprojekt inte ankomma på det centrala verket utan på forskningsråd. Däremot bör resultat från utvärderings- och uppföljningsverksamheten kunna utgöra ett

viktigt underlag för beslut om forskningsprojekt. Även arbetet med kvalitetsstöd och utvecklingsarbete bör kunna ge uppslag till forskningsprojekt. Frågor om det framtida ansvaret för att stödja forskning om högskolan avser regeringen att återkomma till inför budgetåret 1998.

4.4 Nationell förvaltningsnivå

När det gäller problemen med koncentration av frågor till departementet vill regeringen återge vad utredningen på denna punkt har framhållit:

Det är givet att en dynamisk högskolepolitik måste sätta sin prägel på det ansvariga departementets arbete, inte minst i samband med övergången till en ny organisation och ett nytt styrsystem. Självfallet måste också varje departementsledning kunna utnyttja resurser inom sitt departement för att ta fram underlag för åtgärder och ställningstaganden. Men inom högskolans område har de senaste åren nästan alla utredningar och allt arbete med att ta fram underlag för politiska åtgärder och beslut bedrivits inom Utbildningsdepartementets ram. Också när arbetet formellt haft kommittéform har det reellt varit integrerat i departementets löpande verksamhet. Vidare har medel för en rad olika särskilda ändamål fördelats till högskolorna i former som inneburit att även beslut av relativt detaljerad karaktär fattats på den politiska nivån. Även i andra avseenden har departementet blivit mera operativt. Ett exempel är det omfattande och komplicerade beräkningsarbete, som det nya resurstilldelningssystemet förutsätter och som i dag måste fullgöras i departementet.

Internationellt sett är det ingalunda ovanligt att ministerier, som då är av en helt annan storlek än ett normalt svenskt departement, har omfattande beslutsbefogenheter och verkställighetsuppgifter. Utvecklingen inom högskoleområdet strider emellertid mot en svensk förvaltningstradition, som vi anser vara av stort värde: relativt små departement, som bara hanterar den direkt politiska berednings- och beslutsprocessen, och fristående centrala ämbetsverk, som både tar fram underlag till departementen och medverkar i genomförandet av åtgärder som initierats politiskt. Denna tradition kan naturligtvis ifrågasättas, men det är vanskligt att – som skedde 1992 för högskolans del – överge den för en sektor isolerat.

Regeringen delar utredningens uppfattning.

Den koncentration till departementet, som blivit följden, försämrar enligt regeringens mening förutsättningarna för en öppen och allsidig diskussion och leder till en onödig centralisering och i viss mån politisering. Regeringen vill liksom utredningen framhålla betydelsen av att det finns resurser på verksnivån för att få genomarbetade och allsidigt belysta och hållbara beslutsunderlag. De statliga universiteten och högskolorna är inte förvaltningsmyndigheter i vanlig mening och de har därför många särskilda förutsättningar. Statliga regelsystem behöver således tillämpas, samtidigt som det är nödvändigt att vid förändringsarbete tillräckligt kunna belysa behoven av en anpassning av olika generella system till högskolornas särskilda förutsättningar.

Det bör även framhållas att behovet av utvärderingar, uppföljning och analyser som underlag för statsmakternas beslut är mycket stort inom ett

sådant område som högskolan. För detta behövs en samlad och långsiktig kompetensuppbbyggnad för högskolans del även på den centrala nivån, där man också har möjlighet att samverka med andra samhällssektorer.

Utvärderingar, uppföljningar och analyser fyller dessutom en viktig funktion för att kunna befrämja den högre utbildningens och forskningens kvalitet och förnyelse.

Det behövs vidare en tydligare funktion på den nationella nivån när det gäller att bevaka och främja allmänhetens och enskilda individers intressen. Det kan gälla sådant som informations- och upplysningsverksamhet men även konkreta frågor, t.ex. sådana som rör antagning av studerande till högskoleutbildningarna. Den frihet som högskolorna fått är ett värdefullt instrument för deras utveckling och effektivitet. Den risk som finns för att individer kan komma i kläm får dock inte negligeras. Rättssäkerheten bör stärkas.

Regeringen konstaterar att riksdagens revisorer i ett förslag till riksdagen (förs. 1994/95:RR9) har utvecklat sin syn på skilda tillsynsfrågor. Därvid uppmärksammas behovet av aktiv och oberoende tillsyn inom skilda verksamhetsområden. Avreglering, decentralisering och delegering fordrar enligt revisorernas mening ökad kontroll från statsmakternas sida. Förutsättningarna för tillsyn måste särskilt beaktas i samband med omorganisationer och ändrade ansvarsförhållanden.

Vidare har riksdagens revisorer, efter att ha tagit del av RUT 93:s förslag, i sin förstudie (1994/95:5) Högre utbildning förutsatt att den föreslagna myndigheten kommer att ha ett tillsynsansvar och att detta också anges i myndighetens instruktion.

Regeringen anser således att det är angeläget att reformera den centrala myndighetsstrukturen på högskoleområdet. Den svarar f.n. inte mot de krav som från nationell utgångspunkt bör ställas på den. Såväl statsmakterna som högskolorna, allmänheten och enskilda individer behöver ett bättre stöd av organ som har förutsättningar att hantera gemensamma uppgifter inom högskoleområdet. Det finns även ett behov hos andra samhällssektorer att få tillgång till en myndighet som är en samarbetspartner för den samlade högskolesektorn.

Den ökade frihet som högskolorna fått att organisera och genomföra sin verksamhet löper risk att på sikt ifrågasättas, om inte samhällets och enskildas intressen kan tillgodoses. Att skapa en ändamålsenlig tillsynsfunktion måste vara ett huvudsyfte med reformeringen av den centrala myndighetsstrukturen.

Den år 1993 införda planerings- och ansvarsordningen hade förberetts genom ställningstaganden redan från och med slutet av 1980-talet. De förslag som nu läggs fram förändrar inte grunderna för de genomförda reformerna. Högskolorna skall även i fortsättningen lämna sina förslag till anslag samt årsredovisningar direkt till regeringen, som efter beslut av riksdagen anvisar medel till varje enskild högskola. Regeringens förslag innebär snarare en, om än mycket viktig, vidareutveckling av organisationen grundad inte bara på principiella ståndpunkter utan också på de erfarenheter som vunnits under de senaste åren.

4.5.1 Uppföljning och utvärdering

I den nya myndigheten bör den kvantitativt inriktade uppföljningen och den kvalitativt inriktade utvärderingen länkas samman så att en helhetsbild av högskolan och dess verksamhet kan presenteras. Viktigt är också att statsmakterna, allmänhet och högskolor snabbt får tillgång till nationellt sammanställda grundläggande data om studenter, studieresultat, ekonomi etc.

Det är enligt regeringens uppfattning lika viktigt att högskolornas verksamhet följs upp allsidigt och på ett sådant sätt att det ger en bild av hur den lokala friheten utnyttjas i förhållande till olika politiskt givna mål, ramar, regler och riktlinjer. Tillämpningen av nationella tillträdesregler är här ett exempel. Ett viktigt uppföljnings- och utvärderingsområde blir jämställdhetsområdet. Regeringen avser t.ex. att uppdra åt verket att aktivt följa utvecklingen inom högskolorna när det gäller fördelningen mellan kvinnor och män på olika nivåer i högskolornas verksamhet och årligen rapportera till regeringen om läget. Verket bör här inledningsvis samråda med Arbetsgruppen (U 1992:E) för jämställdhet i högre utbildning och forskning, den s.k. JÄST-gruppen. Vidare kommer regeringen att uppdra åt Högskoleverket att följa arbetet med de jämställdhetsplaner, som högskolorna skall upprätta enligt jämställdhetslagen. Ett ytterligare exempel på ett viktigt uppföljningsområde är användningen av informationsteknik.

Den allsidiga uppföljningen skall innefatta utbildningens och forskningens funktion i förhållande till samhällets och arbetsmarknadens utveckling och kompetensbehov. Statistiska och andra utredningsunderlag som sammanställdes inom ramen för Utbildningsdepartementets projekt under åren 1993 och 1994, "Agenda 2000", behöver således följas upp, kompletteras, uppdateras och vidareanalyseras.

Det är självklart väsentligt att utbildningens och forskningens kvalitet granskas och bedöms i ett internationellt perspektiv, något som betonades i förarbetena till den nuvarande ordningen och som legat till grund för Kanslersämbetets utvärderingsinsatser. Det är enligt regeringens mening av stor betydelse att utvärderingen också avser hur högskolan samspelar med samhälle och arbetsliv.

Högskoleverket måste således i sin uppföljning och sin utvärdering ha ett betydligt bredare angreppssätt och en betydligt vidare intressesfär än vad VHS och Kanslersämbetet hittills har haft – och deras uppdrag har givit grund för. Mot bakgrund av att de båda myndigheternas arbete hittills koncentrerats på grundutbildningen bör betonas, att den nationella uppföljningen och utvärderingen av högskolan i princip måste innefatta också den del som avser forskningen och forskarutbildningen samt det konstnärliga utvecklingsarbetet. Detta förhållande skall på intet sätt rubba forskningsrådets ansvar inom sina områden.

De lokala studieregistrarna är av grundläggande betydelse för statistik och för redovisning av studier och studieresultat i övrigt, bl.a. som grund för resurstilldelning. Den nya myndigheten bör naturligt kunna få i uppdrag att genom tillämpningsföreskrifter svara för stora delar av den nationella

reglering av ganska tekniskt slag som i dag sker genom förordningen (1993:1153) om redovisning av studier m.m. vid universitet och högskolor. Detta skall självfallet inte innebära någon ökad rapportering för högskolorna. Det är en mer rationell och sammanhållen ordning för rapportering och redovisning som behövs, vilken bör minska den administrativa belastningen på högskolorna i detta hänseende.

Tillgång till statistiska uppgifter med fullgod kvalitet, relevans och aktualitet och som medger tidsjämförelser är en absolut förutsättning för utvärderings- och uppföljningsarbetet. Ansvar för högskolestatistiken behöver därför kopplas till verkets arbete med utvärdering och uppföljning. Högskoleverket bör sålunda ta över det statistikansvar för högskoleområdet, som VHS här har.

Här bör erinras om att regeringen i propositionen Jämställdhet mellan kvinnor och män inom utbildningsområdet (prop. 1994/95:164) har behandlat vikten av att köns- och jämställdhetsaspekter beaktas vid alla moment i statistikproduktionen, dvs. såväl vid utformningen av mätinstrument som vid analys och presentation.

Det innebär en komplikation för de uppgiftslämnande högskolorna, att ansvaret för högskolestatistiken delvis är överlappande med ansvaret för forskningsstatistiken, som ligger på Statistiska centralbyrån (SCB), vilket kan motivera att även ansvaret för forskningsstatistiken förs till Högskoleverket. Regeringen är dock inte beredd att nu aktualisera att den centrala högskolemyndigheten skulle ha statistikuppgifter som går utöver högskolans område. Samtidigt är det självklart viktigt att belastningen på högskolorna minimeras. SCB och Högskoleverket bör därför åläggas att samråda i detta syfte. Ansvar för statistik som rör övergripande ämnen som prognoser, elevuppföljningar och befolkningens utbildning åvilar också SCB. Det är här naturligt att Högskoleverket fungerar som en samrådspart och även kan beställa och bekosta egna statistikuttåg.

VHS har ett särskilt uppdrag att utveckla s.k. ledningsinformationssystem för högskolan, som är en teknik för att på ett enkelt och överskådligt sätt tillhandahålla uppgifter om verksamheten, varvid även de för bedömningen av utvecklingen mycket viktiga jämförelserna över tiden beaktas. Detta uppdrag, vars resultat blir av stor betydelse för både lokala och nationella uppföljningsrutiner, bör föras över till Högskoleverket.

Till grund för nuvarande Kanslersämbetets tillkomst låg uppfattningen att mångfald i utvärderingsarbetet skulle garanteras genom att skilda slag av vetenskaplig expertis, inom och utom landet, engagerades. Den centrala myndigheten skulle i första hand fungera som beställare samt ställa samman utvärderingsresultat, innefattande sådana från högskolorna. Regeringen ansluter sig till uppfattningen att den nationella utvärderingen ställer höga krav på vetenskaplig kompetens och förankring inom olika områden och att det därför är nödvändigt att utnyttja kvalificerad expertis från skilda håll. För att kunna göra självständiga bedömningar och för att bli omfattad med förtroende från de granskade högskolornas sida måste den centrala myndigheten förfoga över en viss basorganisation för utvärderingen, som har en sådan bredd och samtidigt ett sådant djup i sin kompetens, att den kan hålla samman detta arbete inom alla de huvudområden som blir aktuella.

Utvärdering och granskning av högskolornas verksamhet måste besjålas av en vision av förnyelse och utveckling. Både uppföljning och utvärdering ger impulser till planer eller konkreta åtgärder för att effektivisera eller på annat sätt förbättra verksamheten. Också uppföljningar och utvärderingar, som i första hand har gjorts för statsmakternas räkning, ger normalt anledning till reflexioner vid en berörd högskola och lägger en grund för utvecklingsinsatser där. I det sammanhanget kan bl.a. program och åtgärder för att säkra och höja utbildningens kvalitet bli aktuella. I den meningen innehåller både uppföljning och utvärdering ett stödande och utvecklande element. Regeringen erinrar om vad som i det föregående sagts om insatser för att stödja högskoleutbildningarnas utveckling med avseende på kvalitet och pedagogik.

Regeringen vill här också fästa uppmärksamhet på att högskolornas kvalitetsutvecklingsarbete samt Högskoleverkets kommande bedömning av detta kommer att spela en viktig roll för statsmakternas beslut rörande högre utbildning.

Utöver den uppföljning, som Högskoleverket själv initierar, bör framställningar från enskilda grupper eller sammanslutningar inom högskolan kunna föranleda eller inspirera till insatser från verkets sida inom ramen för uppföljningen.

RUT 93 har i uppdrag att göra en uppföljning av 1993 års högskolereform. Utredningen skall studera hur den nya friheten och det ökade ansvaret som kännetecknar reformen utnyttjas av universiteten och högskolorna under treårsperioden 1993/94–1995/96. Detta innebär att intill dess utredningens arbete har avslutats, vilket enligt direktiven skall ske senast den 1 mars 1996, har utredningen och Högskoleverket delvis samma uppdrag. Regeringen förutsätter att utredningen och Högskoleverket samverkar beträffande inriktningen av arbetsinsatserna så att dubbelarbete undviks.

4.5.2 Tillsyn

Regeringen har i det föregående (avsnitt 4.4) noterat riksdagens revisorers inställning till frågan om tillsyn.

En viktig uppgift för Högskoleverkets uppföljning och utvärdering måste sålunda vara att kontrollera att högskolorna följer de regler och riktlinjer, som har lagts fast av statsmakterna, dvs. att utöva tillsyn. Brister, som uppdagas i samband med Högskoleverkets granskning, bör normalt kunna rättas till inom ramen för en löpande dialog mellan verket och högskolan i fråga. Dessutom bör verket kunna ge ut rapporter över iakttagelser och påpekanden. Sådana rapporter bör dessutom kunna följas upp med att respektive högskola anmodas att inom viss tid till verket redovisa vilka åtgärder som vidtagits. Ytterst får eventuella kvarvarande problem av verket anmälas till regeringen. I den mån uppföljningen påvisar brister eller oklarheter i det nationella regelverket är det en uppgift för Högskoleverket att därvid aktualisera de ändringar som behövs.

Verket bör emellertid i sin tillsynsverksamhet inte bara kontrollera att givna föreskrifter följs. Verket bör också ta upp lämplighetsfrågor till

diskussion. Också detta kan ske inom ramen för den löpande dialogen mellan verket och den aktuella högskolan eller i sådana rapporter som nyss nämnts. Också i dessa fall får eventuella kvarvarande problem anmälas till regeringen, normalt tillsammans med ett förslag till lösning.

Tillsynsbefogenheten innebär inte någon generell rätt för verket att utfärda föreskrifter eller anvisningar till högskolorna. I den mån sådana är påkallade ankommer det på regeringen att utfärda dem i form av generella normer eller, i enlighet med vad som tidigare anförts, ge ett särskilt uppdrag till Högskoleverket att utfärda sådana. Det måste samtidigt understrykas att verket på samma sätt som andra myndigheter med tillsynsuppgifter har rätt att begära sådant biträde av högskolorna som erfordras för att tillsynsupdraget skall kunna utföras.

4.5.3 Bevakning, analyser, utredningar

Högskoleverket bör också ha till uppgift att från den högre utbildningens utgångspunkt bevaka faktorer och tendenser i samhällsutvecklingen i stort och göra analyser och bedömningar på den grunden. En sådan verksamhet blir enligt regeringens mening en fördel för högskolorna, därför att det kan finnas aspekter på utvecklingen av högre utbildning och forskning som är viktiga för dem men som inte kommer fram tillräckligt via de enskilda högskolorna och i budgetarbetet. Här bör särskilt uppmärksammas den roll som Högskoleverket kan spela när det gäller att följa utvecklingen inom statsförvaltningen och de offentliga systemen i stort för att kunna hos regeringen eller vederbörande centrala myndighet aktualisera de problem som kan uppstå för högskolorna och deras verksamhet.

Högskoleverket bör därför förses med resurser för att kunna fullgöra en självständig bevakningsfunktion och för att kunna göra analyser och utredningar såväl på eget initiativ som på uppdrag av regeringen. Regeringen ser en sådan roll som ett naturligt komplement till uppföljnings- och utvärderingsuppgiften och de redovisningar och bedömningar som den ger anledning till.

Till uppgiften att ge ett allmänt underlag för planering och utveckling av högskolan hör ett internationellt perspektiv. Mycket av de bedömningar, som nyss berörts, kommer att göras med det svenska samhällets och den svenska ekonomins internationella beroende och den intensifierade internationella rörligheten och samverkan som förtecken. Det är därför viktigt att Högskoleverket får som en uppgift att följa samarbetet på utbildnings- och forskningsområdet i olika internationella organisationer liksom att följa utvecklingen av högre utbildning och forskning i viktigare enskilda länder, allt i syfte att självt skaffa sig och till olika intressenter i Sverige förmedla en bild av trender och perspektiv av betydelse i sammanhanget.

4.5.4 Prövning av kvalitet och examensrätt

En form av kvalitetskontroll, som har nära samband med den nationella utvärderingen, gäller prövning av – offentliga och enskilda – högskolors

rätt att utfärda olika examina. Det kan också bli aktuellt att pröva om utbildningar med enskild huvudman uppfyller krav för att få statsbidrag som högskoleutbildning. Allmänt kan sägas att kvalitetsgranskningen av utbildningar har satts mer i centrum genom 1993 års reform. Ett samband finns mellan kvalitetsgranskningen och den 1993 införda examensordningen.

Den före 1993 års reform gällande studieorganisationen, som för huvuddelen av högskolan bestod av centralt fastställda utbildningslinjer, ersattes genom reformen med en examensordning. Examensordningen är en bilaga till högskoleförordningen och anger vilka examina som högskolorna får utfärda. Vidare anges utbildningens omfattning i antal poäng. För varje examen anges vilka krav som skall uppfyllas för respektive examen samt vilka högskolor som har rätt att utfärda respektive examen. Om universiteten och högskolorna önskar utöka sitt utbildningutbud och införa ytterligare examina utöver vad som redan är angivet i förordningen framförs detta för närvarande i en framställning till regeringen. Regeringen beslutar efter hörande av Kanslersämbetet, som prövar de kvalitetsmässiga förutsättningarna. Regeringen tar även hänsyn till de ekonomiska förutsättningarna samt det nationella behovet av en utökad examensrätt.

Regeringen delar utredningens bedömning att ärenden om tillämpningen av examensordningen, dvs. om rätt för en offentlig högskola att utfärda en viss examen, kan avgöras av Högskoleverket i anslutning till dess ansvar för utvärdering och kvalitetsbedömning i allmänhet. Högskoleverket skall i sådana fall pröva de kvalitetsmässiga förutsättningarna. Den utökade examensrätten skall rymmas inom redan befintliga resurser. Högskolans möjligheter att fullgöra sina ålagda uppgifter i övrigt skall inte påverkas, dvs. inga föreskrifter av regeringen skall behöva ändras till följd av verkets beslut om examensrätt. Att det skall föreligga ett nationellt intresse av att utvidga examensrätten är en självklar förutsättning.

I de fall en utvidgad examensrätt har resursmässiga konsekvenser eller på annat sätt påverkar de av regeringen fastställda utbildningsuppdragen skall högskolan anmäla frågan hos regeringen inom ramen för budgetprocessen. Högskolan bör i god tid dessförinnan underställa Högskoleverket frågan för den kvalitetsmässiga prövningen.

De examensrätter som gäller den 1 juli 1995 enligt nu gällande ordning skall gälla även efter nämnda dag. Högskoleverkets prövningar därefter kommer således att avse förändringar i förhållande därtill.

Beslut om återkallelse av examensrätt kan bli aktuell som ett resultat av uppföljnings- och utvärderingsverksamheten. Beslut skall då fattas av Högskoleverket, sedan högskolan givits tillfälle till rättelse.

Beslut om vilka examina som får avläggas vid Sveriges lantbruksuniversitet bör även i fortsättningen fattas av regeringen.

Det regeringen nu har anfört om tillämpningen av examensordningen fordrar en ändring i 1 kap. 11 § högskolelagen (1992:1434).

Prövningen av enskilda utbildningsanordnares rätt att utfärda examen skall även fortsättningsvis underställas regeringen i enlighet med lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina. Beslut i dessa ärenden

får nämligen ekonomiska konsekvenser som avser studenternas rätt till studiemedel. Den beredning som nu utförs av Kanslersämbetet bör föras över till Högskoleverket. Detta fordrar ändringar i 6 och 7 §§ i nämnda lag.

Beslut om att föra in nya examina i examensordningen bör som hittills fattas av regeringen. I sådana frågor bör normalt verket medverka med utredningar.

En annan kvalitetsprövningsuppgift blir aktuell för Högskoleverket, om ett av regeringens förslag i årets budgetproposition förverkligas, nämligen om rätt att i vissa fall inrätta professurer också vid högskolor utan fakultet eller konstnärligt utvecklingsarbete. Högskoleverket skall pröva om forskningsmiljön vid en högskola är sådan, att högskolan bör ges rätt att inrätta professurer inom ett visst område.

En kvalitetsprövningsuppgift som har ett nära samband med examensrättsprövningarna är den prövning av icke-nordiska eftergymnasiala utbildningar som behöver göras, dels vid beviljandet av studiemedel, dels i samband med tillgodoräkning av utländska utbildningar i Sverige (ekvivalering).

Enligt 4 kap. 16 a § studiestödsförordningen (1973:418) får studiemedel beviljas för studier på gymnasial och eftergymnasial nivå i ett annat land än de nordiska länderna, om utbildningen kan anses ha en godtagbar standard. Det är CSN:s uppgift att fatta beslut i frågorna.

Sedan reglerna för studiestöd ändrades år 1989 har antalet svenska studenter som läser utomlands ökat kraftigt. Läsåret 1993/94 var det inte mindre än 14 000 svenska studenter som fick studiemedel för utlandsstudier.

Den fortgående kraftiga ökningen av internationella studier, som ett alternativ till studier i Sverige, tillsammans med de höga kraven på kvalitetsgranskning i Sverige motiverar enligt regeringens uppfattning en översyn av beslutsordningarna. Detta har även påpekats av RUT 93. Det framstår således som önskvärt med hänsyn till den förväntade framtida utvecklingen att låta de bedömningar som görs av kvaliteten på icke-nordiska eftergymnasiala utbildningar ske på ett sammanhållet och likvärdigt sätt med de bedömningar som görs för utbildningar på motsvarande nivå i Sverige. Sakbedömningen bör då göras av en och samma myndighet och avse alla utbildningar där studiemedel kan förekomma. Därmed förbättras förutsättningarna för en likvärdig bedömning och för rättvisa i framtiden mellan studerande som läser i Sverige och studerande som läser utomlands.

Regeringen har i det föregående angivit att kvalitetsbedömningar av högskoleutbildningar i Sverige skall göras av Högskoleverket. Kvalitetsbedömningen av utländska utbildningar på eftergymnasial nivå i samband med beviljande av studiemedel bör således även göras av Högskoleverket.

Genom att Högskoleverket prövar kvaliteten på utländska utbildningar redan när studiemedelsfrågan aktualiseras förbättras också förutsättningarna för att senare avgöra om utbildningen kan tillgodoräknas i Sverige. Till frågan om ekvivaleringen återkommer regeringen i det följande.

Liksom sin föregångare Universitets- och högskoleämbetet har VHS ansvar för vissa internationella frågor. De uppgifter som skall fullgöras är förmedlande och koordinerande uppgifter för internationellt utbildnings-samarbete enligt regeringens bestämmande samt bedömningar av utbildningar vid utländska universitet och högskolor enligt vad som är särskilt föreskrivet. Det är önskvärt att nu till Högskoleverket samla centrala myndighetsuppgifter som är till stöd för och främjar universitets och högskolors internationella kontakter samt rörlighet och utbyte för studenter, lärare och forskare.

Sedan år 1984 pågår en verksamhet med ekvivalering av utländska högskoleutbildningar. Verksamheten, som började som en försöksverksamhet, visade sig snabbt fylla ett stort behov, främst för invandrare som kommer till Sverige med en avslutad universitetsutbildning och som har svårigheter på arbetsmarknaden på grund av att arbetsgivare inte kan bedöma värdet på den aktuella utbildningen. Enligt skollagen är vidare VHS den myndighet som värderar utländska lärares kompetens. VHS svarar också på frågor från enskilda studenter som behöver råd om utländska universitets och högskolors utbildningar i förhållande till de svenska, en kunskap som delvis utvecklats genom ekvivaleringarna av fullständiga utbildningar men också i anslutning till VHS uppgift att fungera som nationellt organ för tillämpningen av internationella konventioner. Som följd av Sveriges erkännande av Europarådets respektive Unescos konventioner om erkännande av examina är VHS sålunda svenskt National Equivalence Information Centre (NEIC) för Europarådet och National Information Body för Unesco.

VHS fungerar också som svensk kontaktpunkt i EU:s nätverk av National Academic Recognition Information Centre (NARIC) och är svenskt informationscentrum för direktiven 89/48/EEG och 92/51/EEG om allmänt erkännande av examina och för direktivet 85/384/EEG om arkitekter.

Samtliga dessa uppgifter har anknytning till varandra och bör övertas av Högskoleverket. Detta fordrar ändringar i 2 kap. 4 och 4 a §§ skollagen.

Inom EU finns en rad utbildnings- och forskningsprogram som spelar en allt mer central roll i det europeiska samarbetet för högre utbildning och forskning. Högskoleverket skall på samma sätt som VHS för Comett- och Erasmus-programmen ha uppgiften att vara svensk kontaktpunkt eller nationellt kontor för alla EU:s utbildningsprogram, som riktar sig till universitet och högskolor. Denna uppgift kommer att närmare preciseras i särskilda uppdrag för varje program.

En fråga som behandlats i promemorian (Ds 1993:76) Utlandsstudier och internationella utbildningskontakter är vem som skall ansvara för information till utlandet om svensk högre utbildning. RUT 93 föreslår att denna uppgift skall fullgöras av Högskoleverket tillsammans med Svenska institutet. Regeringen, som delar denna uppfattning, anser att huvudansvaret därvid skall åvila Högskoleverket.

I promemorian Utlandsstudier och internationella kontakter behandlades också frågan om vem som skall ha ansvaret för information till svenska studenter om studier i utlandet och förutsättningar för sådana studier. För närvarande sköts denna uppgift av såväl VHS som CSN. Eftersom de båda myndigheterna har olika uppgifter enligt regeringens förordningar, har de också olika utgångspunkter för sin information. RUT 93 föreslår i denna fråga att VHS uppgifter förs över till det nya verket och att de båda myndigheterna får ett gemensamt informationsuppdrag. Regeringen instämmer i detta förslag och anser, att huvudansvaret även här skall åvila Högskoleverket.

4.5.6 Information

Nationell information spelar en viktig roll för allmänhet och enskilda individer i ett decentraliserat högskolesystem. Högskoleverket bör få informationsuppgifter av flera olika slag.

Det bör vara en uppgift för Högskoleverket att svara för information om högskolornas samlade utbildningsutbud till ledning för presumtiva studerande. Varje högskola svarar självklart för sin information men det behövs också en samlad neutral information som ger grundläggande upplysningar om alla högskolor och deras utbildningar. Denna aspekt gäller även för information till utlandet.

Målet måste vara att tillgodose så mycket som möjligt av informationsbehoven med hjälp av datortekniken och skriftligt material. Det är dock viktigt att Högskoleverket har resurser också för att kunna besvara – muntligt eller skriftligt – allmänna frågor om högskoleutbildning, som inte kan hänföras till en viss högskola.

Det är nödvändigt att en nationell information om utbildningsutbudet garanteras, som är *oberoende* av hur antagningen till olika utbildningar är organiserad. Detta kan bara ske om ansvaret läggs på Högskoleverket. En rationell samverkan och arbetsfördelning när det gäller information bör kunna utvecklas mellan verket och dem som ansvarar för antagningen.

Det informationsuppdrag, som VHS f.n. har enligt sin instruktion, nämligen att svara för allmän information i samhället om högskolan och dess verksamhet, bör föras över till Högskoleverket. Hit hör inte minst att i lättillgänglig form presentera data, fakta och resultat från uppföljningen och utvärderingen. Vidare bör VHS uppgift att stimulera intresset för högre utbildning och forskning ingå i Högskoleverkets uppgift. Som en följd härav förs VHS uppgift inom det s.k. NOT-projektet över till Högskoleverket.

4.5.7 Medelsfördelning

Som regeringen tidigare nämnt är det en grundförutsättning för resurstilldelningssystemet att medel tilldelas direkt till högskolorna genom beslut av regeringen i anslutning till beslut om mål och uppgifter och krav på resultat. Detta gäller även när mer speciella önskemål eller viljeinriktningar är aktuella. Sådana tas normalt in i budgetprocessen och

tillgodoses inom ramen för uppdragen till högskolorna och den normala medelshanteringen. I den mån statsmakterna vill göra särskilda satsningar, bör emellertid den centrala myndigheten genom särskilt beslut av regeringen kunna ges i uppdrag att fördela medel enligt de riktlinjer som anges av regeringen.

Regeringen kan också i de särskilda fall där det är behövligt uppdra åt Högskoleverket att komma in med underlag som regeringen behöver för att själv kunna fatta fördelningsbeslut.

4.5.8 Samordning

Högskoleverket bör svara för sådana rent administrativa samordningsinsatser inom högskoleområdet som är nödvändiga till följd av nationella beslut eller initiativ.

En administrativ funktion fullgörs i dag av VHS när det gäller universitetsdatornätet SUNET, som leds av en styrelse utsedd av högskolans båda rektorskonferenser. Särskilda medel anvisas till SUNET. Det är regeringens uppfattning att det är en nationell angelägenhet att SUNET bevaras och utvecklas. Intill dess formerna för en fastare högskolesamverkan blivit klarlagda i sin helhet anser regeringen att den nuvarande ordningen bör bibehållas och att Högskoleverket i vart fall under budgetåret 1995/96 skall fullgöra VHS nuvarande administrativa roll.

4.5.9 Chefsutveckling m.m.

Högskolorna har självklart ansvaret för alla insatser för att utveckla kompetensen hos sin personal i olika avseenden. Samtidigt har staten centralt ett ansvar för utbildning av och utvecklingsinsatser för sina myndighetschefer. Utbildning ordnas sålunda för nytillträdande chefer. Mycket av utbildning och utveckling också för högskoleledningarna bör kunna genomföras av högskolorna i samverkan. De senaste åren har chefsutvecklingsinsatser genomförts i regi av Utbildningsdepartementet. Det bör i fortsättningen vara en uppgift för Högskoleverket att bevaka behovet av och intresset för gemensamma chefsutvecklingsinsatser inom högskolesektorn och vidta de åtgärder som framstår som motiverade.

4.5.10 Högskoleprovet

Det är en myndighetsuppgift att svara för det särskilda nationella urvalsinstrument, som högskoleprovet utgör. Högskoleverket bör därför överta denna uppgift från VHS.

4.5.11 Övrigt

I högskoleverkets uppföljnings-, utvärderings- och tillsynsansvar måste ligga en befogenhet att begära de uppgifter och den medverkan i övrigt

4.5.12 Årlig rapport m.m.

Verkets redovisning av utvärderingar, uppföljningar m.m. och förslag av olika slag behöver planeras och inlämnas med hänsyn till vad som krävs i varje enskilt fall. En större allmän samlad rapport en gång per år framstår dock som lämplig. I den kan då mer samlat redovisas data och resultat från uppföljning, utvärdering, analyser och utredningar. En sådan rapport bör ges in så att den kan beaktas i budgetdialogen mellan departement och högskolor och i arbetet med budgetpropositionen i övrigt.

Ovanstående innebär inte något undantag från kravet att Högskoleverket som alla andra myndigheter skall lämna årsredovisning till regeringen innehållande bokslutsuppgifter och resultatredovisning rörande den egna myndigheten.

4.5.13 Ledningsform för Högskoleverket

Högskoleverkets får uppgifter av mycket bred karaktär. Verket skall vara stabsorgan åt regeringen, sektorsorgan och tillsynsmyndighet inom ett verksamhetsfält som är både stort, mångskiftande och i flera avseende speciellt i samhället. Kraven på ledningen kommer därför att bli stora. I många frågor kommer att krävas både operativ och strategisk ledningsförmåga, samtidigt som andra frågor kommer att kräva överblick, insikt, råd och stöd i beslutsprocessen.

Regeringen finner att den ledningsform som har de bästa förutsättningarna att uppfylla kraven är styrelsemodellen i 1987 års verksledningsbeslut, dvs. med en generaldirektör och en styrelse med ett delat ansvar inför regeringen. I styrelsen behövs bl.a. studentmedverkan. Ansvarsfördelningen mellan generaldirektören och styrelsen liksom frågor om ordförandeskapet i styrelsen fastläggs av regeringen i instruktionen för Högskoleverket. För att avlasta generaldirektören och ge särskilt stöd vid uppbyggnaden av den nya myndigheten bör någon annan än generaldirektören vara ordförande i styrelsen.

4.6 Överklagande m.m.

Formella möjligheter att överklaga och få sin sak prövad är traditionellt en grundpelare när det gäller enskildas rättssäkerhet i förhållande till statliga myndigheter. Överklaganderätten har de senaste åren begränsats bl.a. inom högskolans område. Det är i första hand tjänstetillsättningsbeslut och vissa beslut som gäller tillträde till utbildning som kan överklagas. RUT 93 har anmält att utredningen bedömer att det finns skäl att vidga överklaganderätten i vissa avseenden. Regeringen delar denna uppfattning och avser därför att ta upp denna fråga till prövning när RUT 93:s förslag i antagningsfrågorna föreligger. Detta gäller även frågan om

att kunna överklaga beslut att ta ut avgifter av studenter med stöd av avgiftsförordningen (1992:191). Prop. 1994/95:165

Överklagandenämnden för högskolan har fått ställning som särskild myndighet på grund av de särskilda krav som numera ställs på sammansättningen av organ, som skall avgöra överklagandeärenden. Detta förhållande motiverar ett bibehållande av nämnden som en särskild myndighet. Motsvarande gäller för Högskolans avskiljandenämnd. Samtidigt anser regeringen att det finns skäl för att Högskoleverket skall tillhandahålla kansliresurser för de båda nämnderna. På så sätt skapas bättre utvecklingsmöjligheter för personalen och även möjligheter för Högskoleverket att mera rationellt utnyttja personal med juridiskt inriktad kompetens för olika uppgifter.

5 Övergångsfrågor

För att med förbehåll för riksdagens beslut förbereda inrättandet av Högskoleverket den 1 juli 1995 avser regeringen att med det snaraste ombesörja att en särskild utredare tillkallas. Regeringens förslag i det följande om anslag m.m. för de olika myndigheterna avses ge den resursmässiga utgångspunkten.

De ändrade förutsättningarna för beviljande av studiemedel för utlandsstudier innebär en viss överföring av uppgifter från CSN till Högskoleverket. Det bör ankomma på den nämnde särskilde utredaren att överväga hur denna förändring skall genomföras och lägga fram de förslag som kan föranledas. Vidare behöver Högskoleverkets arbetsuppgifter på informationsområdet i förhållande till CSN respektive Svenska institutet preciseras. Också denna fråga bör prövas av den särskilda utredaren.

Utredaren skall även få i uppdrag att svara för förberedelserna för den avsedda utbildningen av VHS.

En särskild utredare bör få i uppdrag att lägga fram de förslag som behövs för slutligt ställningstagande till det av rektorsorganisationerna föreslagna servicebolaget.

Uppdraget att i erforderlig omfattning avsluta verksamheter och svara för personalfrågor och andra administrativa frågor under utvecklingsperioden för Kanslersämbetet, Rådet för grundläggande högskoleutbildning och senare VHS bör ges till en särskild utredare.

Regeringen erinrar om de nya bestämmelser i lagen (1982:80) om anställningsskydd som gäller vid övergång av en verksamhet från en arbetsgivare till en annan (se prop. 1994/95:102).

I årets budgetproposition har anmälts om att frågan om ändring av den centrala myndighetsstrukturen inom universitets- och högskolesektorn är under beredning.

I avvaktan härpå har oförändrade anslagsmedel – med undantag av justering av anslagen med hänsyn det förlängda budgetåret till den 1 januari 1997 – redovisats under respektive myndighet. Det gäller anslagen till Kanslersämbetet, Verket för högskoleservice, Överklagandenämnden för högskolan inklusive Högskolans avskiljandenämnd, Rådet för grundläggande högskoleutbildning samt Rådet för forskning om universitet och högskolor. Sammanlagt har 233 294 000 kr beräknats i budgetpropositionen för dessa myndigheter.

Regeringen återkommer nu till anslagen för berörda myndigheter. Med hänvisning till vad som tidigare redovisats beträffande fördelningen av verksamheterna mellan myndigheterna har den preliminärt beräknade summan fördelats. På grund av de nya uppgifter främst i fråga om tillsyn, utredning, bevakning, analys och information har därutöver resurserna för Högskoleverket förstärkts med 16 miljoner kronor för hela budgetåret. Därutöver har 3 miljoner kronor till Högskoleverket beräknats för medel för tidsbegränsade uppdrag för kulturarbetare knutna till främst naturvetenskaplig, teknisk och medicinsk fakultet (prop. 1994/95:100, bil. 9 s. 105).

Förslaget innebär att det anslag som redovisats i budgetpropositionen 1994/95:100, bil. 9, avseende Kanslersämbetet (C 51.), Verket för högskoleservice (C 52.), Överklagandenämnden för högskolan (C 53.) samt Rådet för grundläggande högskoleutbildning (C 54.) ersätts av följande anslag.

Åttonde huvudtiteln

C Universitet och högskolor m.m.

C 51. Högskoleverket

Nytt anslag (förslag)	240 000 000
varav	160 000 000 har beräknats för juli 1995–juni 1996

Högskoleverkets uppgifter avser vad som – utifrån de gällande principerna för styrning av högskolesystemet – är *nationella intressen*. Uppgifterna skall svara mot behov eller intressen hos statsmakterna eller andra centrala aktörer. De skall också grundas på att statsmakterna har ett ansvar för att allmänhetens eller enskilda individers behov, intressen eller rättigheter blir tillgodosedda. Högskoleverket skall även svara för kanslifunktioner åt Överklagandenämnden för högskolan och Högskolans avskiljandenämnd.

Sammanfattning

Resurser 1995/96

Ramanslag 240 000 000 kr

Med hänvisning till de arbetsuppgifter som Höskoleverket enligt regeringens förslag skall ha ansvar för beräknas anslagsbehovet till 240 000 000 kr. I detta belopp ingår även vissa medel för de gemensamma kanslifunktionerna med Överklagandenämnden och Avskiljandenämnden. De uppdragsfinansierade verksamheterna, som i dag finns inom VHS, har delvis finansierats med VHS medel. Detta gäller dels för antagning av utomnordiska studenter, dels för verksamheter där övergången till uppdragsfinansiering ännu inte helt har genomförts. Enligt hittillsvarande planering, skall övergången till full uppdragsfinansiering för servicefunktionerna vara helt genomförd till juni 1996 (prop. 1993/94:100, bil. 9, s. 227) Höskoleverket bör därför ges möjlighet att bedöma om vissa serviceuppgifter bör bekostas av verket.

Höskoleverket bör få disponera det anslagssparande som kan komma att finnas på ramanslaget till VHS för innevarande budgetår och de reservationer som kommer att finnas på anslagen till Kanslersämbetet och Rådet för grundläggande höskoleutbildning.

Under anslaget till Höskoleverket har även beräknats medel för avvecklingskostnader för Kanslersämbetet, Rådet för grundläggande höskoleutbildning och för VHS.

C 52. Verket för högskoleservice, uppdragsverksamhet

Nytt anslag (förslag) 1 000

Verket för högskoleservice skall vara en uppdragsmyndighet för medverkan vid antagning av studenter, upphandling, juridisk rådgivning samt administrativ utveckling/ADB. Regeringen begär ett bemyndigande av riksdagen att lägga ned verket så snart en överföring av verksamheterna till ett servicebolag kan ske.

Sammanfattning

Resurser 1995/96

Anslag 1 000 kr

VHS har – liksom sin föregångare Utrustningsnämnden för universitet och högskolor – uppdrag också utanför högskolan och farhågor har framförts för att detta skulle försvåras vid en ändrad organisation. VHS träffar på eget initiativ bl.a. ramavtal för avrop – ca 30 stycken – på olika produkter. Många av avtalen gäller för hela statsförvaltningen. Regeringen utgår emellertid från att både verket och ett senare organ även i fortsättningen skall kunna utnyttjas också för uppdrag från andra sektorer. Möjligheterna att även fortsättningsvis teckna ramavtal för hela statsförvaltningen bör därför uppmärksammas i det fortsatta arbetet.

Med hänsyn till att verket skall vara en uppdragsmyndighet föreslås ett 1 000-kronorsanslag.

D Nationella och internationella forskningsresurser**D 12. Rådet för forskning om universitet och högskolor**

1993/94	Utgift	7 218 052	Reservation	785 499
1994/95	Anslag	7 846 000		
1995/96	Förslag	12 149 000		
	Varav	8 100 000	beräknats för juli 1995 – juni 1996	

Från anslaget bestrids kostnader för den verksamhet som Rådet för forskning om universitet och högskolor bedriver.

Rådet för forskning om universitet och högskolor har till uppgift att främja och stödja forskning och utvecklingsarbete som har långsiktig relevans för universitet och högskolor. Rådet skall i sin verksamhet särskilt beakta behovet av återföring av forskningsresultaten till universitet och högskolor.

Rådets stöd till forskning skall främja effektiv verksamhet på hög internationell nivå.

Rådets årsredovisning visar att de angivna målen uppfyllts.

Sammanfattning

Resurser 1995/96	
Reservationsanslag	12 149 000 kr

Resultatbedömning

Rådet för forskning om universitet och högskolor bedriver en viktig verksamhet av stort värde för universiteten och högskolorna. Det forskningsområde som rådet finansierar har etablerats inom vetenskaps-samhället. Rådet och rådets forskare är engagerade i ett omfattande internationellt samarbete.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 23 februari 1995

Närvarande: statsråden Hjelm-Wallén, ordförande, Peterson, Hellström, Thalén, Wallström, Tham, Blomberg, Heckscher, Andersson, Winberg, Uusmann, Nygren, Ulvskog, Sundström, Lindh, Johansson

Föredragande: statsrådet Tham

Regeringen beslutar proposition 1994/95:165 Ett högskoleverk.

